

Internationale Dag van de Vermiste Kinderen

child focus

Inhoud

Inleiding	3
25 mei: Internationale Dag van de Vermiste Kinderen	4-5
De verdwijning van kinderen	6-7
De veiligheid van kinderen	8-9
Veiligheidsregels voor kinderen	10-11
Activiteiten voor de kinderen	12-13
Wat is Child Focus?	14

Inleiding

- Deze brochure werd uitgegeven voor leerkrachten van het basisonderwijs ter gelegenheid van de **Internationale Dag van de Vermiste Kinderen, 25 mei**. Deze dag werd in Europa voor het eerst herdacht in 2002 op initiatief van Child Focus, het Europees Centrum voor Vermiste en Seksueel Uitgebuide Kinderen.
- Het is de wens van het Centrum dat 25 mei elk jaar in België wordt herdacht en dat deze datum in alle landen van de wereld wordt overgenomen.
- Ons doel is u een informatie-instrument aan te reiken waarmee u in uw klas verschillende onderwerpen kunt bespreken in verband met de Dag van de Vermiste Kinderen, zoals:
 - de oorsprong, het belang en het doel van deze dag;
 - de redenen waarom kinderen verdwijnen;
 - de rol en de opdracht van Child Focus;
 - de veiligheid van kinderen.

*Ik ben Tibi,
de mascotte van Child Focus.
Tibi betekent «voor jou» in het Latijn,
net zoals Child Focus er voor
de kinderen en hun familie is.*

- 25 mei is een dag van **hoop** en **solidariteit** en wij hopen dat u er een gelegenheid in zult zien om een moeilijk onderwerp op een positieve en constructieve manier te bespreken.
- Wij hopen tevens dat u niet zult aarzelen om **gratis vergeet-me-nietjes** in de vorm van kleine speldjes voor uw leerlingen te bestellen*, zodat ook zij deel kunnen hebben aan deze boodschap van hoop voor de vermiste kinderen.

Hartelijk dank in hun naam!

Gebruik de op de laatste pagina bijgevoegde bestelbon (om op te sturen of te faxen) of bestel via de website www.childfocus.org

25 mei

De Internationale Dag van
de Vermiste Kinderen

ONTSTAAN VAN DE DAG

- Op 25 mei 1979 werd een jongetje van zes jaar, Etan Patz, ontvoerd in New York. Hij werd nooit meer teruggevonden.

Etan Patz

- De jaren daarna vestigden verschillende organisaties de aandacht op deze datum, maar pas in 1983 riep de President van de Verenigde Staten 25 mei uit tot de “Dag van de Vermiste Kinderen”.
- Deze dag wordt sinds 1986 ook in Canada herdacht op initiatief van de organisatie “Réseau Enfants Retour”.

Sinds 1986 heeft deze dag dus een internationale dimensie.

ONTSTAAN VAN DE DAG IN EUROPA

- In 2002 organiseerde Child Focus de Internationale Dag van de Vermiste Kinderen voor het eerst in Europa. Vrijwilligers deelden een miljoen vergeet-me-nietjes uit.
- Dit jaar wordt 25 mei opnieuw herdacht door Child Focus en andere organisaties in Europa. We hopen 3 miljoen bloempjes te kunnen uitdelen.

DOEL VAN DE DAG

- Het belangrijkste doel is de bevolking ertoe aan te zetten aan alle kinderen te denken die nog vermist zijn in België, Europa en de wereld, en een boodschap van **hoop** en **solidariteit** te brengen aan de ouders die geen nieuws hebben van hun kind en niet weten waar het zich bevindt of wat er van hun kind is geworden.

Op 25 mei zou deze boodschap van hoop telkens moeten weerklinken in alle hoeken van de wereld.

ACTIE

- Als symbool voor deze boodschap van hoop en solidariteit heeft Child Focus het **vergeet-me-nietje** gekozen, een klein blauwpaars bloempje met een geel hartje.
- In de week voor 25 mei (zondag) worden in heel België gratis vergeet-me-nietjes uitgedeeld in de vorm van kleine speldjes: aan de kinderen van alle basisscholen en aan het grote publiek door de vrijwilligers van Child Focus (in de straten, in de winkels, ...) en in alle GB supermarkten, die de actie steunen.

25 mei

De Internationale Dag van de Vermiste Kinderen

De verdwijning van kinderen

- Op enkele uitzonderingen na, verdwijnen kinderen niet uit vrije wil.
- Als een kind wegloopt van huis of de instelling waar het werd geplaatst, gebeurt dat vaak omdat het zich niet goed voelt in het gezin, op school, bij zijn vrienden, ...
- In andere gevallen worden kinderen soms ontvoerd door één van de ouders, die ze meenemen naar een plaats die de andere ouder niet kent, dikwijls meer uit wraak tegenover de (ex-)partner dan uit liefde voor de kinderen. Tot slot kan een kind worden ontvoerd door een onbekende met slechte bedoelingen.
- De gegevens over het aantal vermiste kinderen in de wereld worden niet systematisch gecentraliseerd.
- Bovendien hanteren niet alle landen dezelfde definitie voor een vermist kind, wat het verkrijgen van accurate cijfers nog bemoeilijkt.

ENKELE CIJFERS

IN BELGIË, heeft Child Focus 2.426 verdwijningen van kinderen behandeld in 2002 en 2.061 in 2001.

- In 45 % van deze dossiers ging het om een kind dat was weggelopen; in een vierde van de gevallen werden kinderen door één van de ouders ontvoerd naar een vreemd land.
- Een ander vierde van de behandelde dossiers betreft verdwijningen van buitenlandse minderjarigen die naar ons land kwamen zonder ouder of wettelijke voogd. Uiteindelijk gaat het in iets meer dan 3 % van de gevallen om verdwijningen van kinderen waarbij er in het begin geen enkel spoor is en minder dan 2 % heeft betrekking op ontvoeringen van kinderen door derden die niet tot de familie behoren.
- Einde 2002 kon 70 % van de dossiers worden afgesloten. Jammer genoeg blijft

30 % van de dossiers open en onopgelost. De meerderheid betreft jonge vreemdelingen die zich in ons land bevonden en verdwenen zijn zonder een spoor na te laten.

IN FRANKRIJK, werden in 2001 bijna 35.000 weggelopen kinderen als vermist opgegeven.

- Bovendien verdwijnen er elk jaar 7.000 kinderen in onrustwekkende omstandigheden, die laten vermoeden dat zij het slachtoffer kunnen zijn van een misdaad of een delict, of zich van het leven zouden kunnen beroven. 300 kinderen zijn het slachtoffer van een ouderontvoering en van meer dan 150 kinderen wordt geen enkel spoor teruggevonden (bron: Lijsten van gezochte personen).

IN DE VERENIGDE STATEN, verdwijnen naar schatting 1.350.000 kinderen per jaar, waarvan er slechts 800.000 gevallen officieel zouden worden aangegeven bij de autoriteiten. Net als in België, gaat het in

45 % van de gevallen om weglopers.

- In 30 % van de dossiers gaat het slechts om kortstondige verdwijningen zonder gevaar, maar in 10 % gaat het om ontvoeringen, meestal door een familielid. In 15 % van de gevallen gaat het om verdwaalde kinderen, kinderen die het slachtoffer zijn van een ongeval of die op onverklaarbare wijze verdwijnen.

IN CANADA, behandelt het Bureau voor registratie van verdwenen kinderen van de politie gemiddeld bijna 60.000 verdwijningen van kinderen per jaar, waarvan 44.000 weglopers zijn, 400 ouderontvoeringen, 70 ontvoeringen door derden en, nog opmerkelijker, 10.000 kinderen die verdwijnen om een ongekende oorzaak.

De verdwijning van kinderen

De veiligheid van kinderen

De verschillende verdwijningen van kinderen die ons land hebben geschokt - Julie en Mélissa, An en Eefje, Sabine en Laetitia –, de zaak van Holly en Jessica in Groot-Brittannië, de recente verdwijning van de kleine Estelle in Frankrijk roepen telkens vragen op in verband met de veiligheid van kinderen.

HOE KUNNEN WE ZE BETER BESCHERMEN?

- Er is veel gesproken over het inplanten van een microchip als bescherminsmaatregel. Is die maatregel gerechtvaardigd? Nee, antwoordt Child Focus. Om verschillende redenen.
- Misdadige ontvoeringen zijn – gelukkig – uitzonderlijk en in de grote meerderheid van de gevallen worden de schuldigen bij de ouders of de naasten van het kind gevonden.
- Als een gemotiveerde misdadiger vaststelt dat zijn slachtoffertje is “beveiligd”,

zal dat hem niet tegenhouden: ofwel ontvoert hij een ander kind, ofwel neutraliseert hij het apparaatje of, in het ergste geval, zal hij trachten de chip te verwijderen of zich zelfs van het kind ontdoen.

- We mogen ook het privé leven van het kind niet zo drastisch beperken. Tijdens de opvoeding moeten de ouders het juiste evenwicht vinden tussen het recht op bescherming en het recht op autonomie. Door de kinderen te overbeschermen, lopen we het risico ze kwetsbaar te maken omdat we ze een “virtueel” gevoel van veiligheid geven. Bovendien mogen we niet teveel verantwoordelijkheid op de schouders van de kinderen leggen, maar moeten we ze laten waar ze thuishoort: bij de volwassenen.
- Tot slot blijven een aantal vragen op medisch en technisch vlak onbeantwoord: Is de inplanting van een chip

zonder gevaar? Werkt een chip onder water? Kunnen we het traject van een kind nagaan? Child Focus volgt de experimenten van de Engelse professor Warwick, de uitvinder van de chip, in elk geval op de voet.

- Child Focus moedigt daarentegen andere initiatieven aan, zoals het uitdelen van identiteitsbadges aan kinderen in pretparken of het ter beschikking stellen van iden-
- Kinderen raken meer en meer vertrouwd met het **Internet**. Deze informatiebron is onmisbaar geworden. Jammer genoeg komen kinderen soms terecht op sites die absoluut niet voor hen bestemd zijn. Soms krijgen kinderen via chatrooms ook voorstellen die gevaarlijk kunnen zijn. Inderdaad, pedofielen gebruiken chatrooms om hun slachtoffertjes aan te trekken. Zo zou één kind op vijf dat chat, wel eens worden

tificatiekits voor kinderen aan de ouders (met nuttige gegevens zoals vingerafdrukken, genetische gegevens (DNA), fiche met gegevens en recente foto). Verschillende politiediensten stellen al zulke “identificatiepaspoorten” ter beschikking van het publiek. Dit soort document kan nuttig zijn voor de onderzoekers als een kind als vermist wordt opgegeven, maar het moet jaarlijks worden herzien.

benaderd door een pedofiel. Waterdichte controle van de chatrooms blijkt een onmogelijke opgave. Het is dus belangrijk zowel volwassenen (ouders en leerkrachten) als kinderen te informeren en te waarschuwen voor de potentiële risico's (www.clicksafe.be).

... en op het Internet?

Veiligheidsregels

voor kinderen

De bescherming van kinderen berust grotendeels op de **raadgevingen** die ze dag na dag horen, die ze assimileren en waarvan ze op het geschikte moment gebruik kunnen maken. De volgende raadgevingen maken ongetwijfeld al deel uit van de dagelijkse opvoeding die ouders hun kinderen geven, maar het leek ons toch nuttig ze nog eens op een rijtje te zetten.

IN HET ALGEMEEN

- Mijn volledige naam, de naam van mijn ouders, mijn adres, mijn telefoonnummer kennen en ze niet aan om het even wie geven.
- Altijd toestemming vragen om ergens heen te gaan en zeggen waar, wanneer, hoe en met wie. Een uur afspreken.
- Altijd toestemming vragen om de avond of de nacht bij een vriendje of vriendinnetje door te brengen.
- Nooit liften.
- Het **110**-nummer (**gratis**) bellen als ik ben

verdwaald, als ik ben weggelopen, als ik me bedreigd voel, ...

OP EEN OPENBARE PLAATS

- Niet weggaan van mijn ouders of de volwassenen die me begeleiden.
- Als ik verdwaald ben, op de openbare plaats blijven en een veiligheidsagent, een politieagent, het onthaal, ... aanspreken. Niet aarzelen om hulp te vragen.

THUIS

- De deur niet openen als ik alleen ben en niemand verwacht.
- Altijd toestemming vragen als ik het huis wil verlaten.

OP REIS

- Naar de plaatsen gaan die met mijn ouders zijn afgesproken.
- Hulp vragen aan de receptie van het hotel, de camping, het vakantieoord, ... als ik dat nodig vind.

Click Safe

Veiliger surfen en chatten

De raadgevingen in verband met het **Internet** moeten de kinderen ertoe aanzetten dit instrument verstandig te gebruiken. Het doel is niet om de technologie in vraag te stellen, maar wel de manier waarop ze gebruikt wordt.

- 👤 😊 Ik vertel mijn ouders wat ik doe wanneer ik surf of chat.
- 👤 😊 Ik geef geen informatie over mezelf of over vrienden aan iemand die ik leer kennen via het net of op de chat.

👤 😊 Mijn paswoord is zo iets als mijn huissleutel, die geef ik aan niemand.

👤 😊 Als ik met iemand "in het echt" wil afspreken die ik via het net of op de chat heb leren kennen, praat ik er eerst met mijn ouders over.

👤 😊 Ik bel nooit met iemand die ik via het net of op de chat heb leren kennen zonder

👤 😊 Als ik iets niet leuk vind, stop ik onmiddellijk met surfen of chatten en vertel het aan mijn ouders.

👤 😊 Ik geloof niet alles wat ik zie en wat men mij zegt op het net of op de chat.

👤 😊 Zelfs op het net of op de chat blijf ik altijd beleefd.

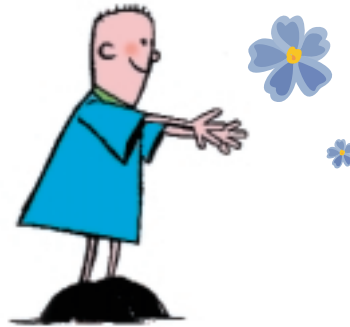

U kunt contact opnemen met Child Focus via het e-mailadres clicksafe@childfocus.org voor elk misbruik via chatrooms. Een affiche van Click Safe is gratis beschikbaar.

Activiteiten

voor de kinderen

TONEEL*

Met de groten (4de, 5de, 6de leerjaar)

- Korte toneelstukjes organiseren over de volgende onderwerpen:
 - Je bent op straat en je gaat naar school. Iemand stopt met de auto en vraagt of hij je ergens kan afzetten. Hij zegt dat hij de dokter van de school is.
 - Je komt van het speelterrein en iemand vraagt je waar de post is (er zijn volwas-

* op basis van "Ouderontvoeringen STOP" van de Franse vereniging "La Mouette".

senen in de buurt) en stelt je voor met je mee naar huis te gaan om je te bedanken omdat je de weg hebt getoond.

- Je komt van school. Iemand stopt met de auto en zegt dat je vlug moet instappen omdat je moeder ziek is.
- In de toneelstukjes tonen de kinderen hoe ze moeten reageren om geen onnodig gevaar te lopen.
- De toneelstukjes worden getoond aan de kleintjes.
- Tot slot leggen de kleintjes uit waarom de groten op die manier hebben gereageerd.

Met de kleintjes (1ste, 2de, 3de leerjaar)

- Met de kleintjes korte toneelstukjes organiseren over de volgende onderwerpen:
 - Je komt van het speelterrein. Iemand wil je een snoepje geven en, als je wil, kan je samen met hem naar zijn auto gaan om

Activiteiten

voor de kinderen

nog een snoepje te halen.

- Je speelt in het park. Iemand toont je een poesje en zegt dat je het mag vasthouden. Thuis heeft hij nog meer kleine poesjes die hij je wil laten zien.
- Je komt van school. Iemand die je niet kent, komt je afhalen en zegt dat je mama dat heeft gevraagd.

De kinderen tonen op hun beurt hoe ze zouden reageren.

GESPREK

Een gesprek organiseren naar aanleiding van de toneelstukjes: de kinderen laten praten, hen vragen wat ze denken van de raad die we ze geven, de rol van de politie, van Child Focus...

TEKENINGEN

Een tekenwedstrijd organiseren in de school met als thema de Internationale Dag van de Vermiste Kinderen (uitdelen van vergeet-me-

nietjes, ...). Een tentoonstelling organiseren voor de ouders om ze te overtuigen van het belang van deze dag.

BEZOEK

Eén of twee wijkagenten uitnodigen (indien mogelijk een man en een vrouw), die de klassen bezoeken om aan de kinderen uit te leggen wat hun taak is, met name als er kinderen verdwijnen. De kinderen stellen hen vragen.

Het bezoek nadien met de kinderen bespreken in de klas.

Child Focus
Houba-de Strooperlaan 292
B-1020 Brussel
T+32/2/475 44 11
F+32/2/475 44 03
Noodnummer: 110
Noodnummer vanuit het buitenland:
+ 32 2/475.44.99
www.childfocus.org

Wat is Child Focus?

- Child Focus, het Europees Centrum voor Vermiste en Seksueel Uitgebuide Kinderen, is een stichting van openbaar nut die eind maart 1998 werd opgericht. Zijn opdracht is het onderzoek naar vermiste kinderen actief te ondersteunen en de verdwijning en de seksuele uitbuiting van kinderen te bestrijden.
- Child Focus vervangt andere bevoegde instanties niet, maar werkt samen met het gerecht, de politie, de administraties, de diensten voor slachtofferhulp, ...
- De diensten van het Centrum zijn volledig gratis en het **noodnummer 110** is dag en nacht bereikbaar.
- Child Focus is een operationeel centrum, maar voert ook studies uit om grondig inzicht te krijgen in de verdwijning en de seksuele uitbuiting van minderjarigen. Om deze verschijnselen te bestrijden, worden er sensibiliserings- en preventiecampagnes

- opgezet. Zo werden er campagnes ontwikkeld om kinderpornografie op het Internet (www.childfocus-net-alert.be) en misbruiken via de chat (www.clicksafe.be) te bestrijden.
- Het Centrum wordt gedeeltelijk gefinancierd door de overheid en gedeeltelijk door bedrijven en het grote publiek.

COLOFON

- **Redactie**

Isabelle Marneffe en Axelle van Egeren

- **Grafische vormgeving**

Hoet & Hoet

- **Verantwoordelijke uitgever**

Isabelle Marneffe

Houba-De Strooperlaan 292

1020 Brussel

Child Focus 292, Houba-de Strooperlaan B-1020 Brussel
T+32/2/475 44 11 F+32/2/475 44 03 www.childfocus.org

Met de steun van de Supermarkten